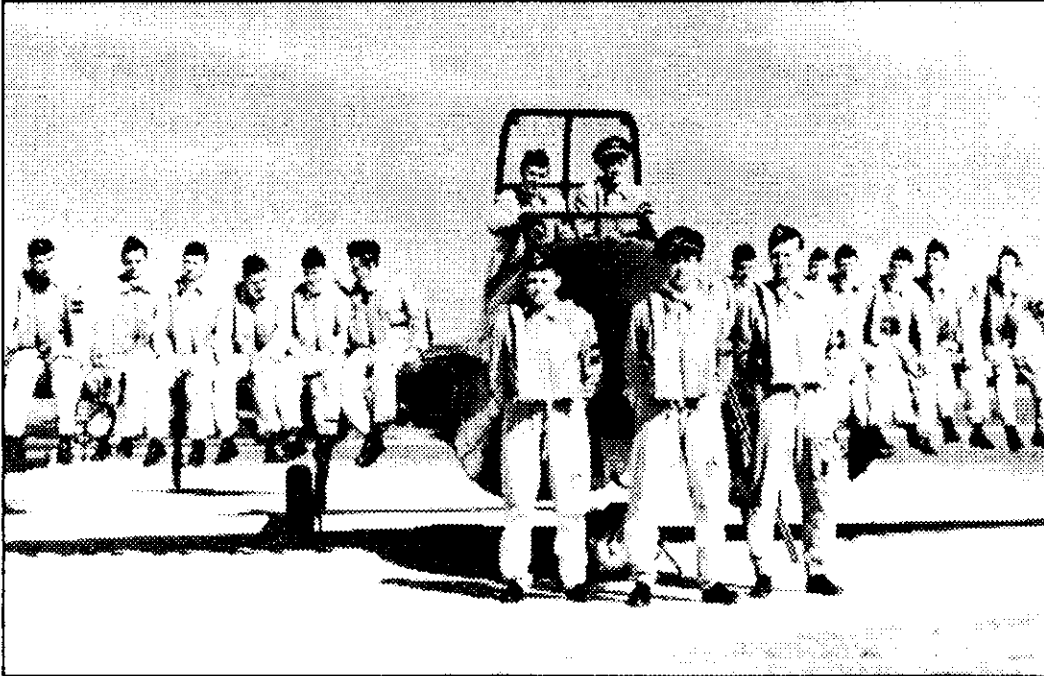

Prov med GFU-aspiranter från F 5 för flygning med jetflygplan redan våren 1954 på F 10

På flygplanet: Lt P Björk, Flygelever. I kabinen: fältf Andersson, lt Eckerbom, vidare på fpl: asp B Lönnbom, flygelever. Framför fpl: Lt I Hedén, kn S-E Everstål och fk S Norrmo

Första provet med flygelever från F 5 vid flygning med jetflygplan J 28 C skedde redan februari-april 1954 på F 10.

Denna historiska händelse uppdagades torsdagen den 7 december 1995 då J 29 F Gul Rudolf gjorde årets sista månadsflygning med övlt Rolf Rimsby vid rodren. Då var pensionerade majoren Sven-Erik Everstål inbjuden för att åter få uppleva en flygande Tunna. Han hade själv flugit J 29 och hade ansvaret för insatserna i Kongo och hade gemensamma minnen från denna tiden med vår Ralph Hradil i tekniker-gänget på Gul Rudolf.

Klargöringen och motorstarten av Gul Rudolf skedde på "gamla" tredje div hangarplatta. Plötsligt säger S-E Everstål: "Det var ju här på denna hangarplatta vi provade med J 28 C Vampire med flygelever på våren 1954".

Det började på hösten 1953 då en ung officer i flygstabens utb-avd,

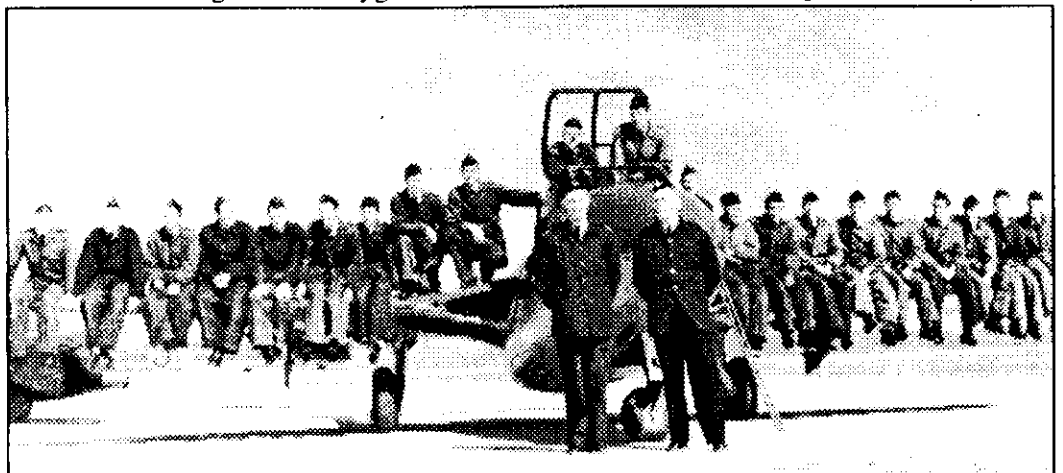
kn Rune Larsson, föreslog stabschefen gen. Westring att prova med J 28 Vampire som typ 2 på GFU på F 5. Svaret blev då ett kort NEJ.

Men i januari 1954 blev skolchefen på F 5, mj Beck-Friis (senare till F 10) tillfrågad om förslaget och han tänkte på idén. De 10 GFU-aspiranterna hade då flugit ca 120 timmar på fpl Sk 50 och Sk 16.

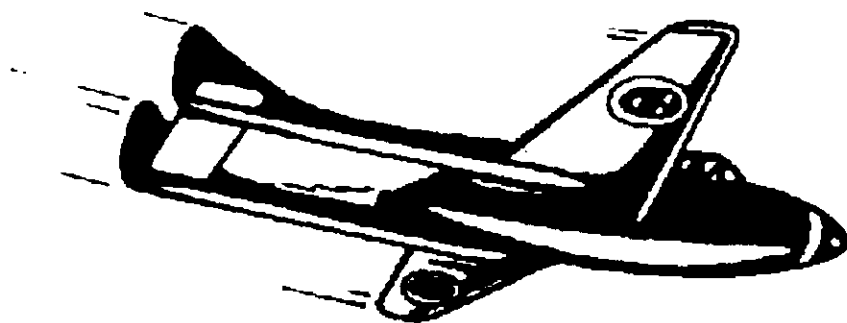
Kn S-E Everstål ledde utbildningen av dessa. Han "ritade ihop" en utbildnings-

plan på några timmar. Den sändes till flygstaben och godkändes utan reservationer, sannolikt efter påverkan av övlt Dick Stenberg, chef för utb-avd (senare CFV).

Flygvapenorder gick ut snabbt (Fo B 15/54) om fpl J 28 C och viss personal och mtrl från olika förband till C F 5 förfogande, markstyrka

På flygplanet: Flygtekniker och värnpliktiga. Framför fpl: Fplm S Herbertsson F 10 och Fj Troedsson F 5.

från F 5, utb-ansvaret betr flygtjänsten under C F 5 och betr teknisk tjänst under C F 10.

Den 22 februari kom "invasionsstyrkan" till F 10 under ledning av kn S-E Everstål med flyglärarna Lt I Hedin och Per Björk (senare F 10), Lt Eckerbom, fk Sten Norrmo (senare F 10), serg Hjelmblad, och fältf Andersson samt 10 elever kat Co 53 för utbildning på J 28 C. Dessutom markstyrka om 18 man, ännu ej färdigutbildade på J 28 Vampire. Chef var fj Troedsson.

Dom 10 överlyckliga aspiranterna skulle flyga 25-30 timmar på Vampire och vara färdiga till examen på F 5 den 24 april.

Det tekniska ansvaret låg på C F 10 med flyging Kjell Jälltoft i spetsen, men den största insatsen gjorde nog fjlm Sten Herbertsson för att möjliggöra uppdraget med J 28 C och dom ännu icke fullt utbildade flygteknikerna från F 5.

Det var ju fantastiskt snabbt handlat och med stor entusiasm man började provet med tanke på den korta tiden fram till examen. Naturligtvis fanns det en del som var tveksamma till försöket och hade nedlåtande uttryck om "profeterna från Ljungbyhed", som vill utbilda späda aspiranter på krigsflygplan.

Men C F 10 öv Bill Bergman och alla på F 10 överhuvudtaget, stöt-

tade på alla sätt. Flygchefen på F 10, mj Ove Müller-Hansen, hajade förstås till den gången, då kn S-E Everstål ropade på en elev på radio och frågade om läget och elevens svar kom snabbt och kort: "Ryggläge". Vid ett annat tillfälle hade F 10:s met lämnat väderuppgift med molnbas 300 m och översida 800 m, men då en av eleverna anropades om läge, kom svaret: "6000 m, fortfarande i moln". Kanske några trodde det skulle bli bekymmer, men flyglärarna kände sina elever och visste att dom var utbildade för pejllandning under sådana förhållanden.

Sven-Erik Everstål: "Vår tid på F 10 var ytterligt angenäm. Vi kände oss aldrig som främlingar. Vi flög för slaka mustascher och när det var oflygbart, tog några flyglärare hand om eleverna och vi andra idkade någon lämplig sport."

Tiden gick fort och flygexamen på F 5 genomfördes den 24 april. Det skulle bli gen Bengt Nordenskiölds sista utdelning av dom gyllene vingarna (Nordenskiöld pensionerades sommaren 1954). När han såg dom jetutbildade eleverna komma in över fältet och göra perfekta loopingar och rollar, utropade han: "Detta är ju fantastiskt. Så här flög Oterdahl för några år sen och blev hjälteförklarad!". I sanning en

ovanligt spontan reaktion från denne stränge och fordrande CFV. (Oterdahl tjänstgjorde en tid på F 10 Bulltofta/Malmö).

Första provet med aspiranter i jetflygplan som typ 2 genomfördes redan för 42 år sedan på F 10 och med lyckat resultat.

En av eleverna hette Bengt Lönnbom. Han kom till F 10 som fänrik och fortsatte vidare i flygvapnet till general. En annan elev hette Bo Alfson, som också kom till F 10 och pensionerades som övlt.

Sven-Erik "Neje" Everstål på besök på F 10 tors 7 dec 1995.

Flygning Gul Rudolf. Motorkörning Röd Kalle. Lunch. F 10 flottilmuseum.

(Återberättat efter benäget godkännande)

Anm: Sven-Erik Everstål var flyglärare våren 1947 för bl a Henry Ohlsson.

Från fpl-mtrlgruppen i F 10 Kamratförening

PROJEKT J 29 F Gul Rudolf

Gul Rudolfs sista flygning 1995 gjordes torsdag 7 december med övlt Rolf Rimsby vid rodren. Inbjuden att närvara var pensionerade majoren Sven-Erik "Neje" Everstål, som flugit Tunnan och bl a lett insatser med J 29 i Kongo. Han och Ralph Hradil har många gemensamma minnen från Kongo-tiden. På hangarplattan utanför H 83 väcktes minnen hos Everstål och gav uppslaget till berättelsen om prov med J 28 C Vampire på våren 1954, vilket kan läsas på sidorna xx-xx i detta nummer av F 10 Aktuellt.

Fallskärmens åldersgräns tog slut i december och måste förnygras med hjälp av FMV. En godkänd fallskärm kunde inte förväntas förrän i februari, kanske mars månad. Detta innebar att alla småanmärkingar och C-sevice skulle åtgärdas i januari-februari. Dessutom fanns en oljeläcka i en bromscynder vars placering innebar urmontering av katapultstolen och instrumentbrädan för att kunna montera av bromscyndern för reparation. Eftersom instrumentbrädan ändå var bortmonterad och vissa instrument skulle kollas, gjordes detta av medhjälpare på F 5 instrumentverkstad.

En liten bränsleläcka i höger vinge måste också åtgärdas. Det blev byte av en läckande ventil.

Förberedande åtgärder för att montera fälltankar pågår också i avvaktan på hämtning från Flygvapenmuseum på Malmen.

Första motorkörningen 1996 skedde onsdagen den 10 januari utan anmärkning. Studiebesök på Gul Rudolf och J 22 Röd Kalle

gjordes på kvällen av många medlemmar ur Barkåkra Flygklubb, som även skaffade sig T-shirts med Gul Rudolf-bild.

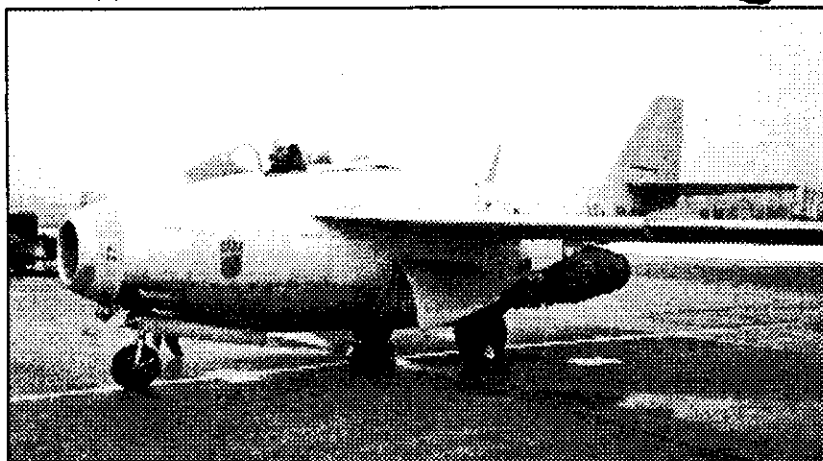
Ett större studiebesök gjordes tisdagen den 23 januari som sista punkt i ett F 10-besök med info om Draken mm. Landskrona Flygklubb kom med 38 medlemmar, av vilka flera tillhörde F 10 Kamratförening. En fd F 10-fältflygare och Tunnan-pilot hette Rolf Bandell. Han blev både glad och stolt då han fick veta att han flugit denna Gul Rudolf 1964 innan han gjorde sin karriär inom civil-flyget. Och många T-shirts och vykort följde med besökarna vid avfärden.

Videofilmen om Gul Rudolf planeras bli färdig före sommaren i år. Vår entusiastiske videofilmare från Eslöv, Bertil Malmström, ville intervjua några Tunnan-piloter som flugit Gul Rudolf och kunde berätta om några minnen. Detta ordnades onsdagen den 31 januari i hangaren intill Gul Rudolf. Det var Bertil Nordström, som bl a var med i uppvisningsgruppen Skåne-rutan, och Finn Westblom, som även var säkerhetsmtrloff, och så öv 1. Arne Hansson, som tillhör TTT-klubben. Han är idag Chef Flygkommando Syd.

SAAB Military Aircraft har tidigt under 1995 lämnat ekonomiskt stöd till verksamheten med Gul Rudolf genom bidrag till Eric Bjurhovds Minnesfond. Men vi har väntat att Volvo Aero Corporation i Trollhättan skulle lämna samma bidrag. Vår kontaktperson och medhjälpare på Volvo, förre ordf för F 10 Kamratförening, Mats Hugosson, har i februari ordnat med erforderliga åtgärder så att bidrag även kommit från Volvo.

Gul Rudolf måste flyttas från hangar 83 liksom J 22 Röd Kalle för att lämna plats till Drakenplan. I vecka 9 fick vi plats i flottiljverkstaden tack vare stöd av flygdir Claes-Göran Bringdal och pga mindre behov av plats för 35-service. Det uppfattades enbart positivt av både frivilliga och anställda i 22/29-gänget.

Första flygningen 1996 gjordes fredag den 15 mars efter lån av fallskärm. Flyguppvisning var planerad ske vid F 10 Kamratförenings årsmöte söndagen den 17 mars men startmotorn ville inte, tyvärr. Nästa tillfälle för kamraterna blir först på F 5 den 25 augusti.

Första motorkörningen 1996 med en belåten Sune Magnusson. "Den fungerar bra!"

J 29 F Gul Rudolf 29670 Reg-nr SE-DXB

Aktuella Flyguppvisningar 1996

1. Fre 14 juni FFV Aerotech, Arboga (fm, flygn till F 4 Östersund).
2. Lör 15 "- F 4 Flygdag, Östersund.
3. Sön 16 "- Halmstads motor- och segelflygklubbers Flygdag, Halmstad (hemflygning från F 4).
4. Lör 17- Sön 18 aug Flygets Dag i Trollhättan. Halle-Hunnebergs flygklubb och Trollhättans flygklubb. Volvo Aero Co medverkar.
5. Sön 25 aug Flygvapnets och F 5 70-årsflygdag, F 5 Ljungbyhed. Dessutom taxning med J 22 Röd Kalle.

PROJEKT J22 Röd Kalle 22185

Underhållsarbete pågår hela tiden. Nils Roos håller på med plåtarbete. Reparation av sporrlåsningen skall göras.

Röd Kalle var också ute på hangarplattan den 7 december och motorn vevades igång och kördes några minuter. Motorljudet var härligt att höra, tyckte vår inbjudne fd flyglärare mm Sven-Erik Everstål.

Motorstart och varmkörning är bra för motorn och ett nöje för många men framförallt slipper vi

att konservera motorn och förgasaren. Och vi tycker att Röd Kalle blir mera "levande" på detta sätt.

Vid alla studiebesök börjar vi med att berätta historien om Röd Kalle från 1987 och Bertil Bjäres idé om att samla de tre svenska jaktflygplanen som F 10 haft, J 22 och J 29, och har = J 35 Draken. Alla besökare har uppskattande och beundrande uttalanden om resultaten av allt renoveringsjobb som gjorts av alla inblandade med stort intresse och entusiasm.

Före årsmötet söndagen den 17 mars kunde Röd Kalle visas upp för medlemmarna och motorköras, till många flygveteraners förtjusning. Vilket härligt motorljud från STWC-3.

Henry Ohlsson
Skr och repr för
F 10 Kamratförening i
fpl-mtrlgruppen i
F 10 Traditionskommitté

Glad Påsk önskar

F 10 Aktuell-redaktionen

